

3. Виклики та надії: чого очікувати від економіки України у 2025 році – Міжнародний кур'єр. *Міжнародний кур'єр – Новини України та світу, авторитетно*. URL: <https://intercourier.news/2024/12/31/vyklyky-ta-nadiyi-chogo-ochikuvaty-vid-ekonomiky-ukrayiny-u-2025-roczy/> (дата звернення: 07.04.2025).

4. Верховна Рада прийняла закон, що наближає Україну до повного застосування митного законодавства ЄС і дозволить бізнесу адаптуватися до оновлених правил перед переходом до нового Митного кодексу. *Державна митна служба*. URL: <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/verkhovna-rada-priiniala-zakon-shcho-nablizhaie-ukrayinu-do-povного-zastosuvannia-mitnogo-zakonodavstva-ies-i-dozvolit-biznesu-adaptuvatisia-do-onovlenikh-pravil-pered-perekhodom-do-novogo-mitnogo-kodeksu-1720> (дата звернення: 07.04.2025).

5. Fiscal reaction functions for the advanced economies revisited - Empirical Economics. *SpringerLink*. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s00181-021-02119-y> (дата звернення: 10.04.2025).

6. Національний банк України. Коментар Національного банку щодо зміни реального ВВП у 2022 році. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/komentar-natsionalnogo-banku-schodo-zmini-realnogo-vvp-u-2022-rotsi> (дата звернення: 13.04.2025).

Захаренко К.І.,

*студентка ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», 1 курс,
Державний університет інфраструктури та технологій
Науковий керівник: к.е.н., доцент Шевчук В.О.*

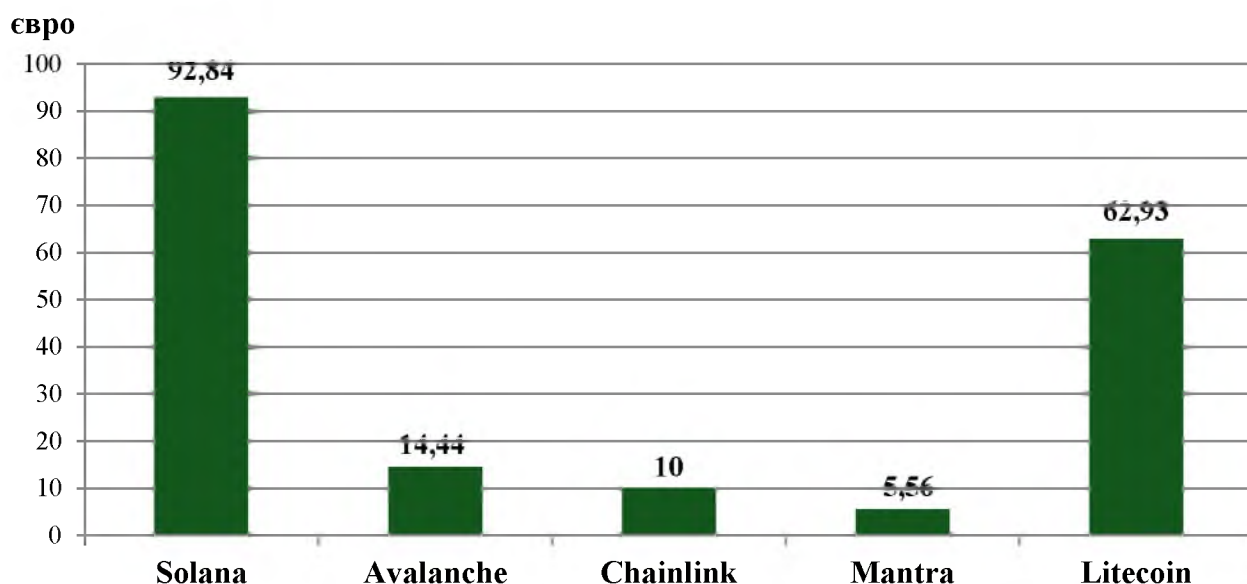
РОЛЬ КРИПТОВАЛЮТ У СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Останніми роками криптовалюта перебуває на етапі кардинальних перетворень та є найбільш обговорюваною темою у світі. Вона активно розвивається і є однією з основних складників сучасної економіки.

Криптовалюта – це цифрова валюта, яка захищена криптографією. Це цифровий актив, який зазвичай використовується як засіб обміну. Криптовалюти можуть працювати глобально, 24/7 і незалежно від посередників, таких як банки та платіжні системи. Доступ до криптовалют здійснюється через криптогаманці або біржі. Хоча часто кажуть, що вони «зберігаються» у гаманцях, насправді баланси записуються у блокчейні [1].

Блокчейн – це децентралізована цифрова база даних, що функціонує як ланцюжок блоків, де кожен блок містить інформацію, захищену криптографією. Технологія дозволяє створювати прозорі, незмінні та безпечні ресурси даних, що не контролюються однією стороною, і зберігати інформацію про транзакції, матеріальні або нематеріальні активи бізнесу [2].

Одним із ключових факторів, що визначає зацікавленість цифровими валютами, є її ціна. Вартість криптовалюти відображає її майбутню роль у фінансовій системі, ступінь довіри користувачів та інноваційність технологій. Порівняння криптовалют за ціною у євро у 2025 році наведено на рис. 1. За даними рис. 1 видно, що Solana найдорожча з наведених криптовалют, її ціна – 92,84 євро. Litecoin займає друге місце з ціною 62,93 євро, тоді як Avalanche, Chainlink та Mantra мають суттєво нижчі ціни. Це дає зрозуміти, що кожна криптовалюта має свій рівень капіталізації, рівень попиту та розвитку на ринку.

Рис. 1. Ціна криптовалют у 2025 році, євро

Джерело: [3]

Криптовалюта стала актуальною зовсім нещодавно, але вже має вплив на економічну стабільність країни. Вона швидко набула популярності, як заміна звичайній валюті та яка сприяє розвитку нових технологій.

Вплив криптовалюти на глобальну економіку проявляється в такому:

- ✓ Децентралізація фінансової системи – криптовалюти дають змогу обійти посередників, як-от банки чи державні органи, при проведенні фінансових операцій. Це забезпечує можливість користувачам взаємодіяти напряму один з одним.

- ✓ Альтернатива банківським переказам і системам – криптовалюти стають новим методом для міжнародних переказів та платіжних систем. Перекази виконуються швидко, незважаючи на відстань. Комісії значно менші ніж у звичайних платіжних системах.

- ✓ Вплив на міжнародну торгівлю – криптовалюти і блокчейн-технології відіграють важливу роль у міжнародній торгівлі, завдяки блокчейну можна забезпечити безпеку на кожному етапі постачання товарів.

- ✓ Зміна ролі традиційних фінансових установ – з появою криптовалют звичні фінансові структури (банки, інвестиційні фірми) теж почали підлаштовуватись під зміни. Деякі банки почали впроваджувати криптовалюти у свої сервіси, надали змогу клієнтам зберігати її.

- ✓ Проблеми регулювання і легалізації – поширення криптовалют зумовлює потребу у розробці нових регуляцій та правових актів. Це важливо, тому що регулювання дає змогу гарантувати безпеку, захист інвесторів та користувачів від шахрайства й різних махінацій. Деякі країни взагалі забороняють користуватись криптовалютою, розглядаючи її як загрозу для економічної стабільності.

Українські економісти схильні вважати криптовалюту грошима майбутнього.

Криптовалюта – це не лише ідеальний спосіб оплати, яку починають приймати по всьому світу, але як і будь-які фінансові нововведення вони супроводжуються певними негативними факторами. Ключовими ризиками користування крипто валютою є:

- ✓ Безпека та шахрайство – чим швидше криптовалюта набирає обертів, тим більше існує загроз, наприклад: хакерські атаки, викрадення цінних елементів. Чимало новачків потрапляє у пастки через шахрайство та брак досвіду. Щоб мінімізувати це, потрібно встановити максимальну безпеку до цієї складної та багатфакторної технології.

- ✓ Енергетичні витрати та екологічний вплив – найпопулярніші цифрові валюти, такі як Bitcoin, потребують значних енергетичних ресурсів для підтвердження операції. Ці високі енергетичні витрати сприяють екологічним проблемам та погіршенню стану довкілля.

✓ Відсутність повної анонімності та конфіденційності – хоча криптовалюта є досить новою інновацією і вона мала б бути добре захищеною та анонімною, але це не так. Всі операції фіксуються в блокчейні, що дозволяє з часом відстежувати переміщення коштів. Такий невисокий рівень анонімності може бути перешкодою для користувачів, які цінують свою конфіденційну інформацію.

Отже, криптовалюта є однією з основних складників сучасної економіки, яка з кожним днем набуває популярності. Вона відіграє важливу роль у житті людей та у міжнародній торгівлі, але вона не є на сто відсотків безпечною та надійною. Криптовалюта має багато переваг, наприклад: децентралізація фінансової системи, альтернатива банківським переказам та системам, зміна ролі традиційних фінансових установ. Великий інтерес до криптовалют може стати причиною поширення її у майбутньому, але не варто забувати про ризики та загрози, властиві цій сфері.

Список використаних джерел

1. Що таке криптовалюта та як вона працює. 4 листопада 2024. URL: <https://academy.binance.com/uk-UA/articles/what-is-a-cryptocurrency> (дата звернення: 15 березня 2025).
2. Блокчейн: що це за технологія та як вона змінює сучасний бізнес. 9 січня 2025. URL: <https://hub.kyivstar.ua/articles/blokchejn-shho-cze-za-tehnologiya-ta-yak-vona-zminyuye-suchasnij-biznes> (дата звернення: 15 березня 2025).
3. Ціни на криптовалюти. URL: <https://www.kraken.com/uk/prices> (дата звернення: 15 березня 2025).

Захарченко М.Ю., Іщик Б.А.,

Студентки ОПП «Маркетинг», 3 курс,

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

«ВІДТІК МІЗКІВ» З УКРАЇНИ: ЯКІ СПЕЦІАЛІСТИ ВІЙЇДЖАЮТЬ, ЯК ЦЕ ВПЛИВАЄ НА ЕКОНОМІКУ ТА МОЖЛИВІ ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Війна — це не лише руйнування інфраструктури, економіки та життів, але й масштабна втрата людського капіталу. Одним із найтривожніших довгострокових наслідків збройного конфлікту є масова еміграція освіченого населення, зокрема молоді та жінок з вищою освітою. Як зазначає американський економіст Джон Бейтс Кларк, "деякі наслідки війни трагічніші за економічний тягар, який звалиться на плечі майбутніх поколінь". І саме втрата людського капіталу — один із таких невидимих, але нищівних ударів.

У випадку України, з початку повномасштабного вторгнення понад третина населення покинула свої домівки. Більше ніж 6 мільйонів людей стали біженцями за кордоном, і значна частина з них — це висококваліфіковані спеціалісти, вчителі, науковці, IT-фахівці, лікарі. Історичний аналіз свідчить, що під час війн відбувається *позитивний самовідбір*: виїжджають ті, хто мають більше ресурсів, кращу освіту, ширші міжнародні зв'язки. Саме тому втрати для держави є не лише кількісними, а й якісними.

Це явище називають "відпливом мізків" - виїзд висококваліфікованих громадян із країн із нижчим рівнем доходу в пошуках кращих умов у розвиненіших країнах. Відплив мізків має серйозні наслідки для довготривалого розвитку країни. Освічені громадяни — це не лише продуктивна сила, а й джерело інновацій, нових бізнесів, ідей, лідерства. Їхнє масове зникнення з внутрішнього ринку праці створює дефіцит фахівців і посилює розрив між потребами економіки та реальними можливостями її працівників.

Метою цього дослідження є з'ясування головних причин і наслідків інтелектуальної еміграції з України та пошук шляхів мінімізації її негативного впливу.

Станом на 2023 рік Україна посіла третє місце в глобальному рейтингу країн з найвищим рівнем відтоку мізків, згідно з даними World Population Review. Індекс відтоку мізків для України